

Rozsudky Súdneho dvora

vo veciach C-163/24 | Statul Român – Ministerul Finanțelor Publice a Curtea de Apel București a C-293/24 | Ferreira da Silva e Brito a i.

Tlačové komuniké č. 120/26

Luxemburg 8. septembra 2026

Zodpovednosť za porušenie práva Únie: Súdny dvor spresnil podmienky, za ktorých môže osoba podliehajúca súdnej právomoci získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku súdneho rozhodnutia, ktoré je v rozpore s právom Únie

Súdny dvor okrem iného potvrdil, že porušená norma musí priznávať práva jednotlivcom a že zavinené opomenutie vnútroštátneho súdu položiť Súdnemu dvoru otázku týkajúcu sa výkladu tejto normy môže prispieť k určeniu zodpovednosti

V dvoch rozsudkoch vydaných v dnešný deň Súdny dvor rozvinul svoju judikatúru v oblasti zodpovednosti členských štátov za porušenia práva Únie zo strany vnútroštátneho súdu posledného stupňa, pričom spresnil úlohu, ktorú zohráva porušenie povinnosti podať návrh na začatie prejudiciálneho konania. Vo veci týkajúcej sa Rumunska tak Súdny dvor uviedol, že takáto zodpovednosť môže vzniknúť len vtedy, ak je porušenie povinnosti podať návrh na začatie prejudiciálneho konania spojené s porušením inej normy práva Únie, ktorej cieľom je priznávať práva jednotlivcom. V prejednávanej veci to však neplatilo, pretože sporné normy týkajúce sa presnej identifikácie poľnohospodárskych plôch sledujú cieľ všeobecného verejného záujmu, ktorým je ochrana finančných záujmov Únie. Vo veci týkajúcej sa Portugalska sporné normy, ktoré boli nesprávne uplatnené v rozsudku Najvyššieho súdu z roku 2009, naopak cieľ priznávať práva jednotlivcom mali, keďže ide o normy, ktoré chránia zamestnancov v prípade prevodu podniku. Súdny dvor uviedol, že je úlohou predkladajúceho vnútroštátneho súdu, aby overil, či tento rozsudok predstavuje dostatočne závažné porušenie práva Únie, čo je jednou z podmienok uplatnenia zodpovednosti členského štátu za porušenie uvedeného práva niektorým z jeho súdov rozhodujúcich v poslednom stupni. Poukázal však na niektoré faktory, ktoré na účely tohto preskúmania považuje za rozhodujúce, pričom naznačil, že táto podmienka vo veci samej je splnená.

Vo veci C-163/24 rumunský poľnohospodár požiadal v roku 2007 o poľnohospodársku podporu na plochu 264,71 ha. Na základe kontroly príslušný rumunský orgán dospel k záveru, že plocha, na ktorú možno skutočne poskytnúť podporu, predstavovala iba 180,62 ha, a jeho žiadosť zamietol. Odvolania podané proti tomuto rozhodnutiu boli zamietnuté, pričom Odvolací súd Bukurešť v roku 2012 odmietol podať na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania na účely výkladu nariadenia o integrovanom správnom a kontrolnom systéme poľnohospodárskej podpory¹. Poľnohospodár následne podal proti Rumunsku žalobu o určenie zodpovednosti za porušenie práva Únie. Ten istý odvolací súd Bukurešť, ktorý rozhodoval o odvolaní, sa napokon obrátil na Súdny dvor okrem iného s otázkou, či pôvodné odmietnutie podať návrh na začatie prejudiciálneho konania mohlo viesť ku vzniku zodpovednosti Rumunska.

Vo veci C-293/24 zamestnanci portugalskej leteckej spoločnosti Air Atlantis, ktorí boli prepustení zo zamestnania pri zrušení tejto spoločnosti v roku 1993, tvrdili, že v rámci „prevodu závodu“ v zmysle smernice o prevode podnikov² spoločnosť Transportes Aéreos Portugueses prevzala časť obchodnej činnosti prvej uvedenej spoločnosti. Preto sa domáhali toho, aby ich ďalej zamestnávala táto druhá spoločnosť. V roku 2009 portugalský Najvyšší súd odmietol obrátiť sa na Súdny dvor s prejudiciálnou otázkou týkajúcou sa pojmu „prevod závodu“ a následne potvrdil zamietnutie žaloby zamestnancov portugalskými súdmi nižšieho stupňa. Zamestnanci preto podali na občianskoprávne senáty lisabonského súdu žalobu o náhradu škody proti Portugalsku za porušenie práva Únie, ktoré je pripísateľné Najvyššiemu súdu. Tento prvostupňový súd sa obrátil na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania, na základe čoho Súdny dvor v roku 2015 rozhodol po prvé, že v predmetnom prípade skutočne došlo k prevodu podniku, a po druhé, že Najvyšší súd

mal podať návrh na začatie prejudiciálneho konania.³ Napriek tomuto rozsudku portugalské súdy rozhodujúce vo veci samej zamietli žalobu zamestnancov predovšetkým z dôvodu, že Súdny dvor vo svojom rozsudku vychádzal z judikatúry týkajúcej sa pojmu „prevod závodu“, ktorá sa vzťahovala na obdobie po vydaní rozsudku portugalského Najvyššieho súdu z roku 2009. Aj Najvyšší súd, ktorý rozhodoval o mimoriadnom opravnom prostriedku, sa napokon obrátil na Súdny dvor s otázkou, ktorej cieľom bolo určiť, či stanovisko, ktoré prijal v roku 2009, predstavuje dostatočne závažné porušenie práva Únie, ktoré môže viesť ku vzniku zodpovednosti Portugalska.

Pokiaľ ide o podmienky vzniku zodpovednosti členského štátu za porušenie práva Únie, Súdny dvor pripomenul, že jednotlivci, ktorým údajne vznikla škoda, majú právo na náhradu škody vtedy, keď sú splnené tri kumulatívne podmienky: porušená právna norma Únie musí mať za cieľ priznávať im práva, porušenie tejto normy musí byť dostatočne závažné a medzi týmto porušením a vzniknutou škodou musí existovať priama príčinná súvislosť. Táto zásada sa uplatňuje aj vtedy, ak porušenie vyplýva z rozhodnutia vydaného súdom, proti ktorého rozhodnutiam nie je možné podať opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva.

Vo veci C-163/24 preto Súdny dvor uviedol, že v prípade, že ide o porušenie povinnosti podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, zodpovednosť členského štátu môže vzniknúť len vtedy, **ak je toto porušenie spojené aj s porušením inej normy práva Únie, ktorej cieľom je priznávať práva jednotlivcom. Porušenie tejto povinnosti podať návrh na začatie prejudiciálneho konania totiž samo osebe nemôže stačiť na vznik zodpovednosti členského štátu.** V prejednávanej veci pritom po prvé predmetné ustanovenie nariadenia o integrovanom správnom a kontrolnom systéme poľnohospodárskej podpory nepriznáva poľnohospodárovi, ktorý požiadal o poľnohospodársku podporu, žiadne právo, keďže cieľom tohto ustanovenia je výlučne ochrana finančných záujmov Únie. Po druhé podmienky, za ktorých konal dotknutý rumunský poľnohospodár, tomuto subjektu neumožňovali dovolávať sa ustanovenia práva Únie obsiahnutého v inom nariadení, ktoré sa vzťahuje na prípad ospravedlniteľného omylu.

Vo veci C-293/24 Súdny dvor konštatoval, že cieľom predmetných ustanovení smernice o prevode podniku je priznávať práva jednotlivcom, a teda že prvá podmienka vzniku zodpovednosti Portugalska za rozhodnutie Najvyššieho súdu z roku 2009 je splnená. Pokiaľ ide o druhú podmienku, ktorá sa týka existencie dostatočne závažného porušenia práva Únie dotknutým súdom, Súdny dvor poukázal na tri faktory, ktoré považuje za rozhodujúce. Po prvé konštatoval, že riešenie zvolené v jeho rozsudku z roku 2015 vyplývalo už z judikatúry predchádzajúcej vydaniu zamietavého rozhodnutia portugalského Najvyššieho súdu z roku 2009, pričom v tomto rozhodnutí došlo k súbehu nesprávnych výkladov práva Únie. Po druhé indíciou dostatočne závažného porušenia práva Únie v prejednávanej veci je aj to, že portugalský Najvyšší súd sa odchýlil od usmernení vyplývajúcich z judikatúry predchádzajúcej tomuto rozhodnutiu z roku 2009, pričom na Súdny dvor nepredložil návrh na začatie prejudiciálneho konania, a to napriek povinnosti, ktorú v tejto súvislosti má. Po tretie tento Najvyšší súd nemohol nevedieť, že práve súlad metodologického prístupu, ktorý použil v tomto rozhodnutí, s právom Únie je stredobodom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, o ktorom v danom čase rozhodoval Súdny dvor, čo nasvedčuje tomu, že porušenie uvedeného práva zo strany tohto vnútroštátneho súdu bolo neospravedlniteľné. Vzhľadom na jednotlivé uvedené skutočnosti **sa teda zdá, že v rozsudku z roku 2009 došlo k dostatočne závažnému porušeniu práva Únie, čo však prináleží overiť predkladajúcemu vnútroštátnemu súdu,** ktorému tiež prináleží preskúmať existenciu **príčinnej súvislosti medzi týmto porušením a škodou, ktorej náhradu požadujú bývalí zamestnanci spoločnosti Air Atlantis v rámci konania vo veci samej.**

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru Európskej únie otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu Únie.

Všeobecný súd má právomoc prejednávať a rozhodovať o návrhoch na začatie prejudiciálneho konania, ktoré patria výlučne do týchto oblastí: 1) spoločný systém dane z pridanej hodnoty (DPH), 2) spotrebné dane, 3) Colný kódex, 4) nomenklatúrne zatriedenie tovaru podľa kombinovanej nomenklatúry, 5) náhrada a pomoc cestujúcim v prípade odmietnutia nástupu do lietadla alebo meškania alebo zrušenia dopravných služieb, alebo 6) systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov. Právomoc rozhodovať o všetkých ostatných návrhoch na začatie prejudiciálneho

konania má Súdny dvor.

Ani Súdny dvor, ani Všeobecný súd nerozhodujú o vnútroštátnom spore. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora alebo Všeobecného súdu. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor. Opis skutkového stavu a právneho rámca sa vzťahuje na príslušné obdobie a vychádza zo spisov v daných veciach.

Úplné znenie rozsudkov a ich prípadné zhrnutie ([C-163/24](#) a [C-293/24](#)) sa uverejňujú na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudkov.

Kontaktná osoba pre tlač: Traian Moga ☎ (+352) 4303 3732.

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Curia Web TV](#)“, ako aj na „[European Broadcasting Service](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Zostaňte v spojení!

¹ [Nariadenie Komisie \(ES\) č. 796/2004](#) z 21. apríla 2004, ktoré ustanovuje podrobné pravidlá na uplatňovanie krížového plnenia, modulácie a integrovaného správneho a kontrolného systému uvedeného v nariadení Rady (ES) č. 1782/2003, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá pre režimy priamej podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov.

² [Smernica Rady 77/187/EHS](#) zo 14. februára 1977 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov,

³ Rozsudok Súdneho dvora z 9. septembra 2015 vo veci Ferreira da Silva e Brito a i., [C-160/14](#) (pozri tiež tlačové komuniké č. [96/15](#)).